

A szövetkezeti parasztság legyőzi az időjárás okozta nehézségeket

Veszprém megyében az elmúlt ötven nappal hús esőt hozott és ezalatt 250-300 milliméter csapadék hullott a megye területére. A nagy esőzések, felhősszakadások komolyan akadályozták a mezőgazdasági munkák elvégzését. A rendszeres esőzés megduzzasztotta a bakonyi patakotokat, amelyek 6-7 ezer hold lábonálló gabonát árásztottak el. A learatott, kévékébe rakott gabona ugyancsak átnedvesedett, részben a felgyülemlített talajvíz, részben pedig a kitartóan hulló csapadék itatta át.

A megyében az új termelőségvetkezetek a megyei tanács irányításával közösen védekeznek az esőzések ellen, amelyek az utolsó hat év átlagánál hús százalékkal jobb termést veszélyeztetik. Egy-egy nagyobb területen

4-5 termelőségvetkezet együttes erővel végezte el a leveztető árkok és csatornák építését, a közös munkával eddig hátezer holdat szarítottak fel, s mindenhol megkezdhetők az aratás. Jó eredményeket értek el a nagyteveli, ajkai és apácatornai tsz-ek. A kévék beázása ugyancsak nagy gondot okozott. A kévé földhöz közeles részében a szemek sajnos sokhelyütt csírásnak, s ezért a napokban mintegy kétmillió kévét kell széthordaniuk, megszáritaniuk a szövetkezetek tagjainak. Legtöbb helyen már kétszer, sőt háromszor is széthordták a kévéket, s most az elmúlt napok esőzései következtében újra erre kényszerültek. Jobbára a családtagok végzik a munkát, ugyanis minden férfikéze szükség van a

közel kéthetes aratási kiesés behozására.

A szakemberek szerint a módszereikkel csökkenthetik a veszteségeket, s a termés 90 százalékát betakaríthatják. A Veszprém megyei mezőgazdaság irányítói körében egyöntetű a vélemény a szinte hihetetlen módon felgyülemlített mezőgazdasági munkákat azért sikerül ilyen minimális veszteséggel elvégezni, mert létrejöttek a közös gazdaságok, a termelőségvetkezetek. Az elmúlt években, mikor a megye parasztságának döntő többsége még egyénileg gazdálkodott, az ideikeze hasonló esős időjárás következtében a termés 70 százalékát sem tudták volna betakarítani a kis földterületen magukra hagyott egyéni gazdák.

Testvéri összefogással...

Ha nem ismerném a foglalkozásukat, könnyen megévesztené a látszat, azt hihetném, hogy termelőségvetkezeti tagok tartanak tapasztalatszerét a várpalotai városi pártbizottság épületének tanácstermében. A pártbizottság tagjainak jelenlétében, az összefogásról ugyanis egyébről nem is igen lehet hallani, mint arról, hogyan halad a tagság a nagy nyári mezőgazdasági munkákkal, miképpen igyekeznek jövedelmük növelésére a gazdasági helyzet, milyen nehézségekkel találkozni Kádár, Ősi, Balatonfüred, Tés, Veszprémfajsz, Őskü, Nemesvámos és Pula termelőségvetkezeiben.

Akik a termelőségvetkezetek dolgaival foglalkoznak — minden második hét első napján — az érkekezleten, kivétel nélkül ipari munkások, a várpalotai városi pártbizottság igen lelkes kommunista aktivái, többségükben bányászok. Kiváló ismerői az említett helyek termelőségvetkezeinek, hiszen mindig szívesen látott gyakori látogatók ott. Munka után, szabadidőben rendszeresen felkereskednek, hogy eleget tegyenek küldetésüknek, az ígéretnek — amit a szövetkezeti mozgalom tavaszi szervezése idején tettek — erősítsék az osztrálszövetséget a munkások és parasztok között. A márciusi pártbizottság szellemében a várpalotai üzemek kommunista is — gyári munkások, kohászok, bányászok, építők — testvéri összefogással segítenek az újonnan alakult termelőségvetkezettek megszilárdításában, gazdálkodásuk megalapozásában.

Patronálásuk a termelőségvetkezettek számára nagyon hasznos. Ez nem kis részben játszik közre abban, hogy általában jól végzik a munkákat a termelőségvetkezetekben, az aratással, behordással, csépléssel egyidőben folyik a növényápolás, szénakaszálás, a tagság elégedett, az emberek hangulata bizakodó.

Kádártán — mondja Angyal Mihály elvtárs, az egyik akna dolgozója — nincsen elmaradás a munkában. Szovjet gyártmányú kombajn vágta le a gabonát, a tagok nagyon dicsérik a munkáját, a kazlakat pedig olyan szépen elkészítették, hogy azt bárki megnézheti. Az emberek között megvan az egyetértés, szorgalmasság, látják, hogy megtalálják számításukat. Jó pénzforrás náluk a murványa — mi adtnak nekik csillét és sint a földletakarításhoz — meg a nemrég ben szerzett hússertésekkel is gyarapodó állatállomány. Jó jövedelmet nyújt a tehenészet, amelyben amióta az állatok együtt vannak, a tejhozam állandóan növekszik. Utóbbival kapcsolatban csu-

pán ott van probléma, hogy a termelőségvetkezet eladásra kerülő tejét a veszprémi tejüzem késve — nem egy alkalommal a reggeli tejet délután — szállítatja el. Persze, hogy mérgeződnek emiatt a termelőségvetkezeti tagok...

Ősiben — veszi át a szót egy középkorú bányász — a minap egy brigáddal voltunk aratni, de segítünk nekik a kukoricakapálásban és a szénabehordásban is. Megoldjuk a gabonatárolást is, mégpedig úgy, hogy a terményt ideiglenesen a közsgben levő bányász művelődési házban helyezzük el...

Nálunk, Balatonfüreden — vág közbe az egyik elvtárs — éppen az elcsépeelt gabona elhelyezése a gond. A tanácsadónak van ugyan egy helyisége, ami jól megfelelne erre a célra, de jelenleg üres palackokkal van tele. A palackokat, véleményem szerint, lehetne az udvaron is tárolni, csak egy kis jószándék kell a probléma megoldásához. Különben vállalatunknál most bontunk le kettő darab csővázás felvonulási épületet, és az egyiket neki adjuk az általunk patronált balatonfüredi termelőségvetkezetnek. Egy hasonló épületet már adtunk, ami körülbelül 40 férőhelyes istállóként felel meg...

A télenkedés Tés közsgben szintén ismeretlen — bizonygatják az ottani termelőségvetkezeti látogató várpalotai kommunisták. A hűvösebb időjárás és a kései tavasz miatt az aratás itt a más helyekkel nem egy időben kezdődik, de az aratbrigádokat időben létrehoztuk. 100 kaszás áll a termelőségvetkezet rendelkezésére, hét végén pedig mi is kimegyünk aratni. Eljönnek a szénbányászati tröszt geológusai is Tésre, hogy megvizsgálják, miképpen lehetne a vízellátást a faluban javítani. Megy a munka szorgalmasan a termelőségvetkezetben, esős időben sem ülnek a tagok otthon, ilyenkor a kőbányájukból kitermelt kővel javítgatják az utakat...

Őskün — jegyzi meg a Péli Nitrogénművek egyik dolgozója — az aratás után azonnal szántják a tarlót. Voltunk és még megyünk is hozzájuk segíteni a munkában. A gabonát az ottaniak padlásán is tárolják, a felszállításához a termelőségvetkezeteknek mi biztosítottunk egy 15 méteres szállítószalagot. 40 darab targoncát is készítettünk a számukra a trágyaszállításához, a 80 ezer forintos hitelből készülő vízvezeték árának átszához, az eső — sziklás részek feltörésére — kompresszort adunk...

Igy lehetne a példákat sorolni tovább is, hiszen sok érdekese-

említettek az összefogással részvevői Nemesvámos, Veszprémfajsz és Pula termelőségvetkezeiteiből is. Azt hiszem azonban, ennyi is elég annak érzékeltetéséhez, hogy mennyire a szívükön viselik a várpalotai üzemet, az ott dolgozó kommunisták a termelőségvetkezettek ügyét. Jellemző már maga az is, hogy úgy beszélnek az általuk patronált termelőségvetkezetekről, mint azok a parasztemberek, akik a közös gazdálkodással teremtenek jobb életet maguknak.

Beszámolóikban — ha egyáltalán beszámolóknak lehet nevezni a kéthetenkénti kötetlen beszámolókat, tájékoztatást a pártbizottságnak — visszatérő szavak: „termelőségvetkezetünkben”, „nálunk”, „a mi problémánk” stb. És ebben az évilágban nincsen semmi különös, és a legtermészetesebb. A párt politikája iránti felelősségérzetet, a párt márciusi határozatának megvalósítására irányuló aktív törekvést, a közös ügyet előrelendítő lelkes odaadást bizonyítják ezzel is.

KANIZSA ISTVÁN

A guruló üzem

Óriás teste büszkén kellei magát. Pontosan tíz és fél méter hosszú. Szélességre 4-5 méternek tűnik. Barna színével kivirít a sárgára érett gabonából, hangja legyen duruzsol a mezőbe.

Ez a csodálatos óriás nemrég jelent meg a határbán. Oldalából vastag csövet ereszt ki. Messziről ez tűnik fel rajta. Közlebről nézve azonban sok új dolgot, érdekes felszereléseket látni.

A SZK-3-as szovjet gyártmányú kombajn előtt állunk. Csodáljuk a kivitelezését, magát az egész gépet. Úgyes kezek formálták, szerkesztették ezt a guruló üzemet is beillő géppórást. Lát-szik az egész felépítésén, hogy az emberi munkaerő felszabadítása volt a fő cél.

És ezt a célt teljesen megoldották ezzel a kombajnnal. Egy ember, maga a kombajn irányítja, kezeli a gépet, mert minden munkafolyamatot automatizáltak rajta gyártói. A függesztett szalmagyűjtő koci önműködően kikapcsol, ha megtelik a tartálya, és lerakja a szalmát. Két kar helyettesíti azt a két embert, aki más típusú kombajnokon a gyűjtőkocsiban rendezi el a szalmát. Zsákoló sem kell. A hatalmas magtartály másfélkőbméter magot gyűjt magába, s amikor megtelik, a hosszú oldalcsövön kien-gedi a magot.

Az utóbbi évek egyik égető problémája volt az általános iskolák végzett, tovább nem tanuló fiatalok foglalkoztatása. A Minisztertanács közelmúltban megjelent rendelete első lépés a végső megoldás felé. Szülők, fiatalok válláról veszi le a gondot az állam ezzel a rendelettel, melynek értelmében továbbképző iskolákat szervez az általános iskolai tanulmányaikat befejezett, heti harminchat óránál kevesebbet dolgozó, szakmai oktatásban nem részesülő fiatalok számára.

Nagy jelentőségű ez a rendelet a fiatalok szempontjából. Megszűnik a tovább nem tanuló számra is az általános iskolai végzettség utáni évek kilátástalansága. Munkát — 16 éves korukig — kevesen kaptak, bár kormányunk sokat tett már eddig is megfelelő, könnyű munkahelyek biztosítására. Nagy gondot okozott a szülőknek az is, hogy míg ők dolgoznak, a gyerek télenlél, ellenőrzés nélkül töltötte idejét. Néhány esetben csavargás, sőt bűnözés is előfordult ennek következtében.

Többek között tehát ezeknek a nyitott kérdéseknek a lezárását jelenti ez a rendelet. Emellett a továbbképző iskolák segítik a fiatalok szocialista szellemű továbbnevelését. Megtanítják őket a fizikai munka megbecsülésére, felkeltik érdeklődésüket az ipar és a mezőgazdaság iránt, valamint bővítik általános műveltségüket.

Oktatásunknak is lépést kell tartania a haladással. Mind több és több szakemberre van szükségünk.

A mezőgazdaságunkban végben forduló változás gépeket kíván a földhöz, és embereket is, akik azokat kezelni tudják. Talán soha sem volt olyan nagy szükség mezőgazdasági szakemberekre, mint most — ezt bizonyítja az is, hogy a 160 továbbképző iskolából 130 ilyen jellegű. A tantervet is részletesebben állapították meg, mint az ipari iskolák részére: külön növénytermesztő gyümölcs-szőlőkultúrával, kertészettel foglalkozó iskolák nyílnak.

Természetesen az ipari iskolák feladata is jelentős. A politechnikai oktatás bevezetése is a műszaki ismeretek terjesztését szolgálja, míg a továbbképző iskolák

már szakmai alapismereteket is adnak — de szakképesítést még nem! Köztudomású, hogy ifjúságunk mennyire érdeklődik a technika iránt. Az iskolák elvégzése után könnyebb lesz a pályaválasztás, kevesebb a hivatástévesztett ember, és több a fiatal, aki szeretettel fogja kezébe a szerszámot. Az ipari iskolákban gondoskodnak az olyan szakmák utánpótlásáról, amelyekben ma, vagy a közeljövőben hiány mutatkozik. Tágabb teret nyit a továbbképző iskola a lányok számára; a kötelező tananyagban háztartási ismereteket is kapnak.

Több, mint egymillió forintos állami beruházásból szeptember második felében megnyitják kapuikat az ipari, november elsején pedig a mezőgazdasági iskolák. Az oktatás délutáni, illetve esti órákban folyik, és a fiatalok a tanév befejeztével bizonyítványt kapnak.

A kormány 1959-re tízmillió forintot bocsát rendelkezésre, melyből az eddiginél több fiatalkorú tudnak az üzemek, vállalatok rövidített munkaidőben foglalkoztatni, 300-500 forint havi bérral. Ez az intézkedés is bizonyítja: a továbbtanulás mellett nagyobb munkalehetőség is nyílik a fiatalok számára.

Mint ismeretes, a forradalmi munkás-paraszt kormány társadalmi bizottságot hozott létre az oktatási reformtervezet kidolgozására. Addig is, amíg ez a tervezet elkészül, a 14-16 éves fiatalok foglalkoztatásával kapcsolatos intézkedés kétségkívül jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a fiatalokat nagyobb tudással, szakértelmelemmel és egy-egy szakma nagyobb szeretetével bocsássák az életbe.

A felszabadulásunk óta eltelt másfél évtizedben pártunk és kormányunk mind többet és többet tesz ifjúságunk nevelésének megjavítása érdekében. Művelődéspolitikánk újabb eredménye ez a legutóbb megjelent rendelet.

(M. E.)

S ezekről mindig tudomása van a kombájnosnak. A kormányke-réktől jobbra műszerfalat láthatunk, ez teremti meg az állandó összeköttetést a kombájnos és a gép között.

Három lámpa ellenőrzi a vágócséplő szerkezetet és a szalmagyűjtő munkáját. Ha sötétek a lámpák, teljes gőzzel mehet a kombájnos. Ha kigyullad a piros lámpa, a szalmagyűjtő koci telik meg, ha a zöld lámpa villog, a magtartály feltelt meg. Ekkor megszólal a dudu is. Jelzi a pótkocsival ellátott zetoroknak, hogy jöhet a magért. Percek alatt ki-üríti a tartályt, s mehet a munka.

Egy fordulóra felültem a kombájnos mellé, hogy hadd gyönyörködhessek a kormány mellől. Simán gurult előre a gép. Kitűnően alkalmazkodott a talaj egyenetlenségéhez és egyenesre kopírozta a tarló felületét. Nagyságához képest fürgén mozgott. Aránylag kicsi vágószervezte kiválóan illeszkedett. A teljesítménye azonban jóval magasabb a szélesebb vágószélességű kombajnokénál.

Hogy mennyi? Erre Papp Gyula kombájnos készségesen válaszolt.

— Ha minden jól megy, 18-20 holdat learat naponta. Sajnos — fűzte tovább mondanivalóját — az idei nyár nem engedte még bemutatni a gép képességét. Ed-dig 109 holdat arattunk le vele.

— Az egy óra kivettelt teljesítménye arra enged következtetni — vélekedett a Berhidai Géppálmás főagronómus —, hogy a teljesítménye magas szintű.

Ezután a gép előnyeit sorakoztatták fel. A főagronómus pontokba szedte.

1. Kisparcellán kiválóan alkalmazható, könnyen fordul, jól alkalmazkodik.

2. Munkaerőt szabadít fel. Ezeket a termelőségvetkezettek más-hol tudják munkába állítani. Nem kellene szalmaigazitók és zsákolók.

3. A zsákproblémát is megoldja a termelőségvetkezeteknél. A zetor csak a kiengedő cső alá áll és ömlesztik a gabonát. Mehet a kombajn-szérűre, vagy a padlás-ra.

4. Teljesen automatizált, önműködően kapcsol, saját maga élesíti a kaszákat. Hibát eddig még csak egyet észleltek, a hidraulika cső használat közben két alkalommal kigyulladt, és az olajnyomással volt baj, de ez nem lényeges. Nem csoda tehát, hogy a géppórást büszkén tekintik be a határt. A mezőben a gépek közül jelenleg ővé a pálmá, a legnagyobb dicsőség.

De büszke Papp Gyula is, aki rövid idő alatt megszerette ezt a kombajnt. Nem cserélné senkivel kormányt.

NEMETH MÁRIA